

2. napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

**Nagyesztergár Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025.
április 10. napján tartandó rendes ülésére**

Tárgy: Nagyesztergár Község Önkormányzata Gazdasági Programjának elfogadása.
Előterjesztő: Szirbek Tiborné polgármester
Szavazás módja: egyszerű többség

Tisztelt Képviselő-testület!

Nagyesztergár Község Önkormányzata Gazdasági Program a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv) 116. §-ában foglaltak alapján az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elkészült. A gazdasági program a település adottságainak, és jelenlegi helyzetének bemutatásán túl olyan stratégiai jellegű célokat tűz ki, melyek megszabják az önkormányzati döntések irányát, megfogalmazzák azokat az elképzeléseket, amelyek szervesen illeszkednek céljaihoz, és amely célok eléréséhez, megvalósításához a képviselő-testület meg kívánja teremteni a szükséges anyagi forrásokat.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy fenti jogszabályi kötelezettségünknek eleget téve az előterjesztés megtárgyalását követően fogadja el az előterjesztés mellékletét képező gazdasági programot!

Határozati javaslat:

Nagyesztergár Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadja Nagyesztergár Község Önkormányzata 2024-2029. évekre szóló gazdasági programját.

Felelős: Szirbek Tiborné polgármester

Határidő: azonnal

Nagyesztergár, 2025. április 04.

Tisztelettel:

NAGYESZTERGÁR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

STRATÉGIA 2025-2029

ELŐSZÓ

Stratégia – már megint egy idegen szó, amely nehezen helyettesíthető magyarral.

Mit is jelent és miért szükséges ez nekünk?

A stratégia cselekvések egy hosszabb távú terve egy bizonyos cél elérése érdekében, amely gyakran az úgymond „győzelem” avagy egy probléma megoldása. Megkülönböztetjük a taktikától és az azonnali akcióktól, mivel a stratégia a cselekvések és azok végrehajtásához szükséges erőforrások biztosítását időben kiterjedten gondolkodva tervezi meg.

Képviselő- testületünk a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (5) bekezdésében megfogalmazott kötelezés alapján elkészítette a fejlesztési tervét, mely a gazdasági programját adja az elkövetkező években. A program a testület által kitűzött sokrétű célok elérése végett összeállítja az ehhez szükséges források körét.

Az évtized eleje óta tartó lelkileg is nehéz, bizonytalan (gazdasági, emberi, társadalmi tényezőt érintő) helyzetben próbáltuk megalkotni azt a tervet, amellyel a fennmaradó 5 évet szeretnék kitölteni, irányt adva az elkövetkező időszakra is.

A sok kétség, és veszélyhelyzet mellett természetesen ezek most inkább csak tervek lehetnek, de bízunk abban, hogy egy terv mentén haladva a sok- sok cél közül többet tudunk megvalósítani, mintha csak a vakvilágba végezzük munkánkat. Ez adja a stratégiánk, gazdasági programunk fontosságát, értékét számunkra.

Tartalomjegyzék:

Előszó

Bevezetés

Jelen helyzet, az elmúlt év eredményivel, nehézségeivel

Falu főbb jellemzői a stratégia megalkotásához

Gazdasági helyzet

SWOTanalízis

Hosszú távú célok

Célok megvalósítása, rövid távú tervekre lebontva: Gazdasági program

Nagyesztergár- jövőkép

BEVEZETÉS

A gazdasági program, fejlesztési terv elkészítésére a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (5) bekezdésében megfogalmazott kötelezés alapján került sor.

A stratégia, fejlesztési terv elkészítésének célja, hogy az Önkormányzat a Képviselő-testület ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön és irányt mutasson az azt követő időszakra.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- a Képviselő-testület, polgármester elképzelései a település fejlesztése területén
- az Önkormányzat működtetésében résztvevő intézmények vezetőinek javaslatai, elvárásai, elképzelései,
- az Önkormányzat lakossága, önszerveződő közösségei (civil szervezetek) által megfogalmazott elképzelések, igények,
- az Önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A programban meghatározott célok eléréséhez a Képviselő-testületnek két irányba fontos összpontosítania:

- egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- másrészt a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére a célok megvalósításához.

A célok megvalósítása során ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések, részcélok úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfontosabb célként meghatározottakat segítsék elő.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához biztosítani kell a szükséges anyagi forrásokat, eszközöket, valamint vagyont. Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendők a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem további lehetőségek kiaknázására is szükség van:

- a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése, célokkal kompetens előkészítése és minél szélesebb körű benyújtása a pályázatkezelőkhöz.
- az Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

Mindenképpen fontos feladat megfogalmazni minden olyan célkitűzést, feladatot, ami szükséges ahhoz, hogy előre mozdítsuk településünk fejlődését. Azt is látni kell, hogy annak ellenére, hogy jelenleg az Önkormányzatnak nincsenek működőképességi gondjai, pénzügyileg kiegyensúlyozott nagyobb léptékű fejlesztésre, beruházásra csak akkor nyílik lehetőség, ha arra központi vagy pályázati forrást tud bevonni. Az önkormányzat saját bevételei csak kisebb, karbantartás jellegű munkák fedezésére, valamint a szükséges pályázati önerők biztosítására elegendők. Egy 755 éves település gazdasági programját, stratégiáját felépíteni nagyon felemelő, de egyben ijesztő érzés is, hiszen sokban rajtunk múlik a település jövője.

JELEN HELYZET, AZ ELMÚLT ÉVEK EREDMÉNYEIVEL, NEHÉZSÉGEIVEL

Nagyesztergár története hosszú évszázadokra nyúlik vissza, írásos emlékek szerint 1270- től már biztosan létezett a településünk.

Szerencsénkre az esztergári birtokos Ányos család levéltára fennmaradt és ennek alapján, valamint a tárgyi és írásos források által is megerősített, hogy már 1270-ben biztosan létezett a kis falunk. A korai éveiben is sok nehézségen esett át (több földesura, birtokosa volt, akik hol fellendítették a birtokot, hol pedig majdhogynem tönkretették). A XX. század sem volt viharoktól mentes a településen, főleg a II. világháború környékén. A falunkból 215 személyt telepítettek ki és megjelentek a betelepített lakosok is, mellyel hosszú időre megszűnt a békesség. Nem célja a programnak történelem órát tartani, de nagyon hasznosnak gondoljuk, hogy megismerjük múltunkat, erősítsük gyökereinket, ezáltal erősítve a falunkban élők identitását. *A település idén 755 éves lett.*

Az önkormányzat 2019 októberétől elért eredményei:

Eredményeinkről csak röviden írunk az elmúlt időszakból, melyet nagyban megnehezített a világméretű Covid járvány és a mai is fennálló háborús veszélyhelyzet.

Azért tartom fontosnak bemutatni az eredményeket, hogy látható legyen, hogy a későbbi *terveink is erre épülnek.*

- Első beruházásunk az előző években megkezdett projekt, a Mini bölcsőde teljeskörű befejezése volt. Az óvodával együtt egy barátságos, gyermekközpontú intézmény biztonságos működtetése valósult meg, így segítve több kisgyermekes család életét. Mind az óvodai létszámunk folyamatosan emelkedő, mind a mini bölcsőde teljes létszámmal működik./ Itt már várólista is van./
- A falu központjában a közlekedésbiztonság emelésére parkoló kialakítása történt önerőből /a leköszönő testület általi megtakarítás/, két ütemben.
- HÍRMONDÓ újság negyedéves megjelentetése (a falu tájékoztatása a települést érintő ügyekről, beszámoló a 90 év felett 9 idős személy látogatásáról, illetve 49 babalátogatásról).
- Bevezettük az 1. osztályosok ajándékcsomaggal történő fogadását az iskolában.
- Az iskola tornatermének felújítása Magyar Falu Program keretében, a Tankerület nyertes projektjének megvalósításával szorosan együttműködve valósult meg (tetőfelújítás saját erőből).
- Nagyesztergár virágosítása, közterületeinek gondozottsága fontos a falu számára, ezért őshonos fákat (alma, körte, szilva), az Országfásítási Program keretében összesen 60 db fát (hárs és nyír) ültettünk el társadalmi munka keretében. Az óvoda az Országos Virágosítási verseny keretében, MADÁRBARÁT óvoda címet nyert el 2023-ban, önkormányzatunk pedig a vármegyei versenyben többször is KIVÁLÓ minősítést kapott. Két pihenőhely kialakítása történt a faluvégeken, melyet a kirándulók is szívesen használnak.
- „Tisztítsuk meg az országot” (500 m³ feletti elszállítás) és a folyamatos Te Szedd akciók keretében sok köbméternyi illegálisan lerakott hulladéktól szabadítottuk meg a települést,

többször társadalmi összefogással. Ezen felül 1-2 hetente végig szedjük Zirc, Nagyesztergár közötti Kék túra útvonalat.

- Útjaink vonatkozásában több fejlesztés történt:

Az utcák közül az Ányos utca felújítása a Magyar Falu Program keretében valósult meg, és az időközben kiépült Katona József utcában is folytatni tudtuk az aszfaltozást.

A Csapás útként ismert külterületi út járhatóvá tétele, felújítása és a 82-es főútra való kicsatlakozása megtörtént Vidékfejlesztési támogatásból.

A Közútkezelő fejlesztésében a 8216- os út, a főutcánk egy részének és a mellette futó járdaszakasz felújítása történt 2022-ben.

- Veszprém Európa Kulturális Fővárosa címet nyert, mely során térségi szemléletben gondolkodva bevonta a Balaton és Bakony településeit. Elsők között csatlakoztunk a kezdeményezéshez és a Pajta Program keretében több pályázatot nyertünk (hagyományossá váló LÁNGOS Vendégség elnevezésű falunap és a szabadtéri közösségi tér kialakítás, BAKONY ÉKKÖVEI /Jásd, Bakonyháza, Borzavár/ Bakonyi Ablaknyitogató rendezvények).

- A kérelmünkre nemzeti értéké nyilvánított Purgly- kastély /Ányos – kúria ügyében először a tulajdoni helyzetet kellett rendbe tenni. A 2022-es évben kiadott bírósági döntés alapján a Földhivatal a Bakonyi Segítő Kéz Alapítvány tulajdonába átadta az épületet. Az Alapítvány az átadást követően azonnal kitakarította, lomtalanította az épületet és környékét, valamint a beázásokat is megszüntették. Az örökségvédelmi jogszabályok mentén és a lehetőségeihez mérten rendben tartják.

A KÖZSÉGHÁZA feladatokhoz igazított belső átalakítása (irattár, takarítószer tároló, bútorzat) a Vidékfejlesztési Program LEADER finanszírozásból valósult meg. Emellett a Nagyesztergár Német Nemzetiségi Önkormányzat a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. nemzetiségi támogatásával járult hozzá a felújításához (felsőszint laminált padló).

TOP PLUSZ energetikai pályázata – a községház külső szigetelése, nyílászáró cserék és megújuló energia hasznosítása valósult meg, mellyel már 2023 óta megtakarítással számolhatunk a rezszi költségek területén. Ezzel elnyertük az ENERGIATUDATOS ÖNKORMÁNYZAT címet.

-Az energetikai hatékonyság javítását az óvodánál födém szigetelésével kezdtük, majd fűtéskorszerűsítés keretében klímák telepítése történt a Nagyesztergár Német Nemzetiségi Önkormányzat által nyert pályázattal.

- A falu több területen is kiemelkedő eredményt ért el, ezért is kapott meghívást a Bakony Ékköveivel együtt Budapestre, a Kultúra Napjára 2024-ben. Színvonalas kiállítással és a Varga Gábor költő saját versével mutattuk be falunk értékeit. A Vöröskereszttel való közös munka, szoros együttműködés eredményeként pedig elnyertük a HUMANITÁRIUS település címet. A cím a mostanra újra rendszeressé váló véradások, egészségnapok- szűrések eredménye. Ezzel a címmel a pályázatoknál előnyt élvezünk; többlet pontot kapunk.

- Magyar Falu Program keretében több külterületi földtulajdonhoz jutottunk (kb. 4,5 M Ft), növelve az önkormányzati vagyont. A temetőben az urnafal kialakítását tudtuk elvégezni és idén a faluban található kamerarendszer cseréje, bővítése valósulhat meg.

- A telek kialakítás ügye már a kezdetektől szívügyünk volt, a fiatalok helybentartása végett. A Földhivatalnál már a területmegosztási eljárás lezajlott és megkaptuk a telekalakítási engedélyt, melyet az NFK kért a tulajdonba adáshoz. Időközben az NFK beolvadt az Agrárminisztériumba, így az eljárást meg kellett ismételnünk ez év elején.

A falu bevételének növelését az elmúlt években pályázati támogatásból oldottuk meg, melynek összege 2019-től napjainkig közel *332 millió forint volt*. Ezek a megvalósított projektet tovább gazdagítják falunkat, növelik vagyoni stabilitását.

Civil szervezeteinkkel is erőteljes az együttműködés, ennek eredményeként az évek során több millió forint támogatást kaptak, melyet a faluért, annak jobbá tételéért használtak fel.

Ezek közül is kiemelt támogatás kapott: „A Fészek Óvodáért Alapítvány”, 1,7 millió forintot, melyből az óvoda udvarra egy nagy játék traktort helyeztek el, és a Német Nemzetiségi Önkormányzat, akik összességében több mint 10 millió forintot kaptak, melyet nagyrészt szintén az óvodában használtak fel. Természetesen a Polgárőr Egyesületünk (éves szinten 3-400 e Ft) és a Sportegyesület pályázatait is elősegítettük. A legújabb civil szervezetünk a „Nagysztergárért” Egyesület, amely szervezet a falu fejlesztéséhez további támogatások szerzését célozta meg.

FALUNK FŐBB JELLEMZŐI A STRATÉGIA MEGALKOTÁSHOZ

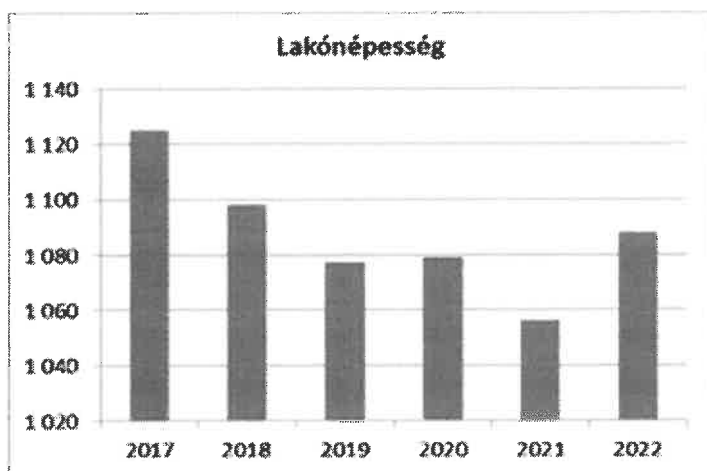
A lakosság szám alakulása településünkön.

1. számú táblázat – Lakónépesség szám alakulás

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	1 125	bázis év
2018	1 098	97,60%
2019	1 077	98,09%
2020	1 079	100,19%
2021	1 056	97,87%
2022	1 088	103,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megállapítható, hogy 2017 óta a Magyarországon jellemző népesség csökkenő tendencia a községre is jellemző. Nagyesztergár jelenlegi hivatalos lakosság száma: **1. 161 fő**. 2022- től egy folyamatos, enyhe növekedés tapasztalható a népesség számban.

A tanácsi rendszerben végrehajtott összevonások, a községek önállóságának megszüntetése, a kistélepülések fokozatos elsovadását eredményezte. A rendszerváltás után történt ipari és

mezőgazdasági üzemek felszámolása, átszervezése következtében az aktív korú lakosság egy része munkanélkülivé vált, mely hozzájárult a fiatalok elvándorlásához. Nagyesztergáron is nyomom követhető e kedvezőtlen változás: a lakosság többsége Dudaron a Bányában, a Bakony Művekben, a Zirci Bakony Termelőszövetkezetben és az Erdészetnél dolgozott. Ezen munkahelyek megszűntetésével jelentkezett és állandósult a munkanélküliség. A nagymérvű munkanélküliség okán az elmúlt évek távlatában a településen is megmutatkozott bizonyos fokú elvándorlás. Azonban az elvándorlás mértéke megállt az utóbbi években és bizonyos mértékű lakónépesség növekedés mutatkozik. Ez adódhat abból is, hogy ezekben a falvakban így nálunk is elérhetőbb áron lehet lakóingatlant vásárolni, melyet a vidékfejlesztési politikai is támogat (Falusi CSOK). Jellemzően egy-egy család betelepülése valósul meg.

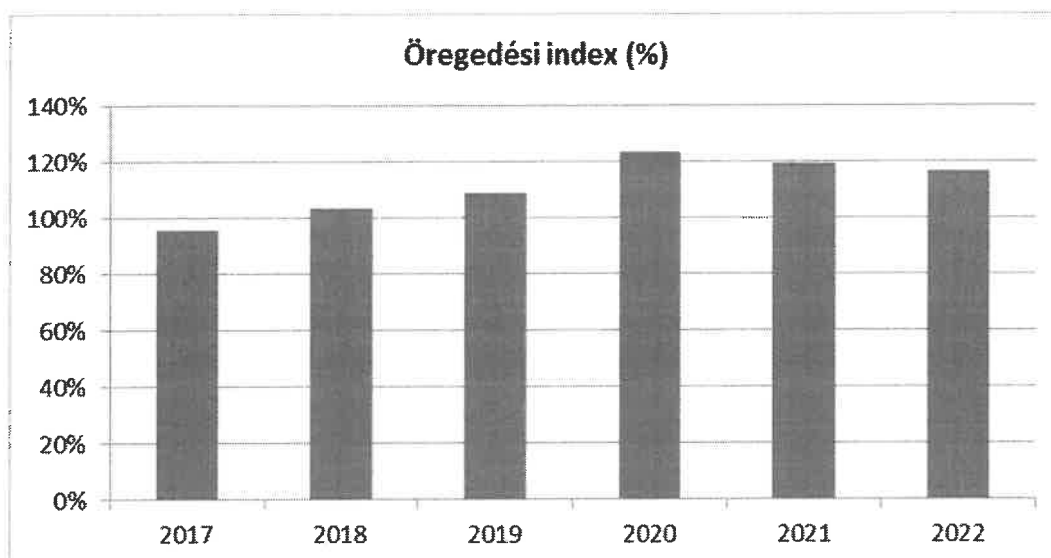
2. számú táblázat – Állandó népesség megoszlása

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	600	565	1165	51,50%	48,50%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			34	2,92%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya S 013)	86	68	154	7,38%	5,84%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	22	22	44	1,89%	1,89%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	354	325	679	30,39%	27,90%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	58	40	98	4,98%	3,43%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	80	110	190	6,87%	9,44%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A népesség megoszlásából kitűnik, hogy az utóbbi évek beköltözései ellenére is az idős 65 év feletti lakosok száma a második legmagasabb. Míg a 18 – 59 évesek közt a férfiak száma mutat jóval nagyobb arányt, addig a 65 év felettiéknél ez az érték megfordul. A számadatokból kitűnik, hogy jóval több az egyedül élő idős nő. Ez megegyezik az országosan jellemző adatokkal.

A település öregségi indexe (65 év feletti lakosság/0-14 év közötti lakosok aránya) ha nem is látványosan, de folyamatos javulást mutat és az országos átlag alatti.

A településünkön mini bölcsőde, óvoda, iskola és házi orvosi ellátás is működik. A szakorvosi rendelések 3 km-re lévő Zircen biztosítottak a Zirci Erzsébet Kórház és rendelőintézetben.

Hivatali ügyintézés az ügyfélfogadási időtől függetlenül minden nap van és a lakosság bármely problémával keresheti a hivatali ügyintézőket. A község élelmiszerboltokkal ellátott, így biztosított a lakosság ellátása a legalapvetőbb szükségleti cikkekkel. Ezen felül mozgóárusok kínálják portékáikat. A helyben lévő posta hétköznapiakon a lakosság rendelkezésére áll.

A faluban elérhető a könyvtári szolgáltatás és közösségi térrel is rendelkezik.

Földrajzi elhelyezkedés miatt a tömegközlekedés kedvező Nagyesztergáron. A munkába járás könnyen megoldható Mór, Székesfehérvár, Ajka, Veszprém, Győr, Budapest, Pápa irányába. A település Veszprém megyében található és Zirc térségéhez tartozik. Zircről alig 3 km-re fekvő falu.

A közüzemi vízellátást és csatornahálózatot a Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt. biztosítja.

Az áram és gázszolgáltatást az E.on Energiaszolgáltató Zrt. biztosítja. Telefonhálózattal ellátott a lakosság, mobil hálózatok elérhetők. Internet hozzáférés az igénylők részére széles körben (TELEKOM, ONE, Kábelszat- NET) biztosított. A televíziós csatornák biztosítását a Kábelszat Net - 2002 Kft. biztosítja nagyrészt.

Jövedelmi adatok

Nagyesztergár tekintetében a legfrissebb adatok tükrében megmutatkozik, hogy a cselekvő korú lakosság kis hányada nem dolgozik (Munkaügyi Központ által regisztrált: 7 fő). Természetesen ezt az arányt valamelyest befolyásolja az alkalmi munkavállalásból adódó keresők száma. A közteherviselés vonatkozásában önkormányzatunk felé a kommunális adó terheli a lakosságot. Közszolgáltatók felé való tartozásokról nyilvántartása nincs az önkormányzatnak. Jelen van sajnos a végrehajtás is egyes családok életében, mely az ingatlanra, vagy nagyobb ingóságokra terjed ki.

Magánszemélyek kommunális adójában az adózók száma 416 fő, az adótárgyak száma: 380 db. (Van olyan ingatlan, amelyre tulajdoni hányad arányában adóznak)

Iparüzési adóban az adózók száma: 136.

A lakosság fizetési morálja elfogadható. A kivetett és a lakosság által befizetett adók különbsége minimális. Végrehajtási eljárás lefolytatására az elmúlt időszakban nem került sor.

Foglalkoztatás

Nagyesztergár település vonatkozásában is elmondható az adatok alapján az, ami országos viszonylatban is jellemző volt, hogy 2012-2016 között nagyban csökkent az álláskeresők száma. Ezen csökkenés oka azonban nem feltétlenül a munkahelyteremtés, a munkahelyek növekvő száma, hanem a közcélú foglalkoztatás nagymértékű kiszélesítése volt. A település vonatkozásában férfiak száma magasabb a nőknél.

A nők esetében gondot jelent a munkavállalásnál a három műszakos rend mellett a gyermekek felügyeletének hiánya, sőt a felemelt nyugdíjkorhatár miatt még a nagyszülők is dolgoznak, így nehezen tudnak besegíteni a gyermekek felügyeleténél. A településen jelenleg a Flóra Kft. és a Hanich Gép Kft. mellett, kis létszámban van lehetőség az óvodában, boltokban és a önkormányzatnál közfoglalkoztatás keretében munkahely teremtésre.

A kisgyermekes családok életét hivatott megkönnyíteni a bölcsődei ellátás megvalósítása a településen.

Lakhatás

Településünkön 380 ingatlan található, amelyben biztosítottak a lakhatási feltételek. Önkormányzat nem rendelkezik lakástulajdonnal, bérlakással valamint szociális lakással.

Nevezetességeink:

- Az 1796-1798 között, Fellner Jakab tervei alapján épült római katolikus templom. Az I., II. világháború és a "kitelepítés" áldozatainak tiszteletére emléktáblák vannak elhelyezve a templom falán
- Millenniumi emlékmű- Hoffer Ildikó keramikus alkotása /felújításra szorul /
- Ányos Pál (1756-1784) szülőháza
- Purgly-kastély / Ányos kúria felújításra szorul/- nemzeti értéké nyilvánított
- Kék- túra útvonal
- Helytörténeti Múzeum: A település múltját, szokásait, tárgyi emlékeit mutatja be.
- Veimi temető
- Nepomuki Szent János szobor- Nagyesztergár védőszentje

Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása:

A településen általános iskola, óvoda és mini bölcsőde működik. Az 1-8. évfolyammal rendelkező, német nyelvoktató általános iskola Ányos Pál nevét vette fel. Más településről is járnak diákok az iskolánkba. Fenntartója: Veszprémi Tankerületi Központ.

Az óvoda 1982-ben nyitotta meg kapuit, 1996-ban vezette be a német nemzetiségi nevelés programját és 2000-ben új nevet vett fel: Fészek Óvoda Zweisprachige Nationalitäten Kindergarten, 2013. július 01-től Fészek Német Nemzetiségi Óvoda, mely két óvodai csoporttal működik (max: 46 fő). Az Óvoda mellett 2020. április 01- től a Mini Bölcsőde is működési engedéllyel rendelkezik (8 fő).

A köztisztasági feladatokat, közterület gondozási munkákat főként közfoglalkoztatás keretében oldjuk meg. Ehhez jelenleg 2 fő alkalmazás történik (1 férfi, 1 nő).

Az épületek (Községháza, óvoda, ravatalozó, játszótér stb.) karbantartási munkálatait, a közterületek rendezési munkálatait, hivatali kézbesítést, valamint a szociális- és gyermekétkeztetést 3,8 fő közalkalmazottal biztosítjuk (1,8 férfi, 2 női munkaező).

Az informatikai és rendszergazda, adatvédelmi és belső ellenőrzési feladatokat megbízási szerződéssel biztosítjuk a hivatalnál és az óvodánál is.

Temetőgondnok megbízási szerződés keretében látja el a feladatokat a temetkezések zavartalan lebonyolítása végett.

Gyepmesteri feladatok szintén megbízási jogviszonyban valósulnak meg.

Főépítési feladat ellátást több önkormányzat összefogásával valósul meg, megbízási szerződés keretében.

Társulási kapcsolataink:

- Nagyesztergár Község Önkormányzata közös Önkormányzati Hivatalt hozott létre Dudar község Önkormányzatával 2013. január 01-én. Ezt megelőzően 2009-től közös Körjegyzői Hivatalként működtek együtt.
- Nagyesztergár Község Önkormányzata Zirci járásszékhely gesztorságával tagja a Zirci Járás Önkormányzati Társulása Társulási Tanácsának. A társulás keretein belül alapvetően szociális feladatok ellátására kötöttünk megállapodást. Nagyesztergár az alábbi feladat ellátást veszi igénybe a zirci szociális szolgáltatón keresztül: támogató szolgálat, közösségi ellátás, fogyatékosok nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, iskolai védőnői szolgálat.
- Nagyesztergár a Dudar Környéki Szennyvízcsatorna-és Szennyvíztisztítómű Fejlesztési Önkormányzati Társulás révén látja el a szennyvízkezelést a településen.
- A Bakonyi Önkormányzatok Szövetsége Területfejlesztési Tanácsalapító tagja, annak elnöki tisztégét betöltve már a második ciklusban.

A település nemzetközi kapcsolatrendszere

2001-ben aláírásra került a partnerkapcsolati szerződés Bad-Kreuznach-i Partnerkapcsolatok Szövetségével /Rajna vidék/ Fürfeldben, mely közel 1000 km távolságra található Nagyesztergártól. A partnerkapcsolat jól működik. Évente a küldöttek látogatást tesznek egymásnál, megismerik a működést, intézményrendszert. A megállapodás 2022-ben megerősítésre került Nagyesztergáron.

GAZDASÁGI HELYZET

1. A vagyoni helyzet

Az Önkormányzat vagyona a 2023. évi zárómérleg szerint: 422. 443 e Ft.

Az előző gazdasági tervezési szakaszban a 2019. évi zárómérleg 318.081 e Ft. Ebből is látható, hogy az önkormányzat gazdasági fejlődése elindult az előző ciklusban.

Az Önkormányzat ingatlanvagyonra forgalomképtelen – ezen belül nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű – vagyonból, korlátozottan forgalomképes vagyonból áll.

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: közterületek, utak, busz-váró, árok, csapadékelvezetők...stb. Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek jelenleg: Önkormányzati Hivatal, Tűzoltószertár, Ravatalozó, Sport-öltöző, szántók, telkek, önkormányzat udvara, temető ,iskola, lakás, óvoda, járdák....stb.

A vagyon vagyonelem szerinti megoszlása kedvezőtlen, mert nagyon nagy a forgalomképtelen, illetve a korlátozottan forgalomképes vagyon aránya.

2. A pénzügyi helyzet

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét jellemzik, hogy az állami normatíva, illetve a helyi adók, és a helyiségek bérbeadásából származó helyi bevételek szűkösen elegendőek a mindennapi működésre, ugyanakkor fejlesztésre csak minimális összeg jut.

Ezen helyzeten pályázati lehetőségek kiaknázásával lehet a legtöbbet javítani.

A pénzügyi helyzetet az iparüzési adó bevétel nagysága jól tükrözi. Az ebből származó bevételek messze elmaradnak a régiós és országos adatoktól. A járásban nálunk a legalacsonyabb a helyi iparüzési adó bevétele egy lakosra (10,62 ezer Ft), míg a vármegyei átlag 98,52 ezer Ft.

3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

A költségvetési kiadások közül a következő években is várható, hogy a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát növeli:

- a kötelező munkabéremelés
- az emelkedő járulékok
- a dologi jellegű kiadások nagyságát és arányát növeli az infláció
- csökkentheti a takarékosabb, gazdaságosabb, megfontolt gazdálkodás

4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott céljainak megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni.
- Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének.
- A Képviselő-testület ismeri a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb összegű támogatást kapja).
- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására, valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg. A pályázati lehetőségek közül eddig is több formát kihasznált a település. A hazai forrásokat is nagyban alkalmaztuk (Magyar Falu Program, LECHNER, EKF, „Tisztítsuk meg az Országot”, nemzetiségi, stb.), de több Európai Unió forrást is elnyertünk. A legnagyobbak a Vidékfejlesztési Támogatások és a Területfejlesztési Operatív Program Plusz elnyert pályázatainak voltak, de emellett a

kisebb LEADER térségi pályázaton is jól szerepeltünk. Újabb lehetőségként a Versenyképes Járások Program indul az idei évtől.

- Ha hitel felvétele elkerülhetetlen, kerülni kell, hogy azt működésre vegye igénybe! Hitel felvételét azok a beruházások indokolhatják, amelyből az önkormányzatnak tényleges, a hitel és a kamat, valamint egyéb költségek összegét meghaladó bevétele, illetve vagyongyarapodása lehet.

5. Folyamatban lévő beruházások, fejlesztések:

- kamera rendszer cseréje – versenyeztetési szakasz
- településrendezési terv készítése- megvalósítási szakasz

6. Hiteltörlesztés

Képviselő testületi döntés alapján jelenleg nincs hitele az önkormányzatnak.

SWOT ANALIZIS

“A SWOT egy olyan elemzési technika, amivel egy cég, termék, ötlet vagy projekt életképességét vizsgáljuk meg. Feltérképezi az elemzés tárgyának az erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit. A stratégiaalkotás egyik fontos lépése.”

A négy területet a SWOT elemzés 2 külön kategóriába rendezi:

Belső tényezők – ezekre van ráhatásunk. Ide tartoznak az erősségek (S) és a gyengeségek (W).

Külső tényezők – ezekre nincs közvetlen ráhatásunk, mert a hatáskörünkön kívül esnek. Ilyenek a lehetőségek (O) és a veszélyek (T).

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Általános Iskola (német nyelvoktató) van a faluban	Iskola épületei elavultak, felújításra szorulnak
Óvoda működik 2 csoporttal	Tornaterem hiánya, még nem teljes a kihasználtsága
Mini bölcsődei szolgáltatás is elindult teljes létszámmal	Teljes a kihasználtság-várólista van
Háziorvosi ellátás mind felnőtt, mind gyermekorvos tekintetében	Heti 1-2 alkalom, szakorvos nincs
Könyvtári szolgáltatás, kulturált könnyen megközelíthető helyen	Kihasználatlan szolgáltatás
Hivatali ügyintézés helyben	Kevés ügyintéző (közművelődési szakember hiánya)
Temető	Folyamatos karbantartásra szorul, az elhanyagolt sírok állapota nő
Tűzoltó szertár saját tulajdonú	Nagyon rossz állapotú, kihasználatlan épület
Sportpálya, öltöző	Folyamatos karbantartása és az öltöző felújításra szoruló

Önkormányzati út, járda	Nagy része rossz állapotú , javításra szoruló
Csapadékvíz elvezetés nagyrészt kiépített	Nincs felkészítve a nagyobb esőzésekre (villám árvíz)
82 főútra történt közvetlen kapcsolódás	Egyelőre murvás út
Felújított, energiahatékony községháza	Nagy épület, több helyiség kihasználatlan
BAKONY – kedvező földrajzi fekvés, jó közlekedési kapcsolat	Turizmus alig van jelen a településen, munkahelyi ingázás
Különböző civil közösségek száma magas	Több közösség is van a faluban, de hiányzik az összefogásuk
Pozitív bevándorlási egyenleg az utóbbi években	A bevándorló családok beilleszkedése nehéz
Német Nemzetiségi Önkormányzat léte (iskola, óvoda)	A sváb lakosság fogyása miatt féltő, hogy megszűnik
Közvilágítás megoldott a település egészén	Régi, korszerűsítésre vár.
Mezőgazdasági tevékenység	Kevés hozzáadott értéket termelő a tevékenység, nincs feldolgozóüzem.
Szociális étkeztetésbiztosítás	Nincs melegkonyha, a szállító jármű rossz állapotú
755 éves múlt	A lakosság identitás nem erőteljes, nincs a faluhoz tartozás érzése, hagyományai, értékrendje nem ismert számukra (főként betelepült).
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Kastélyban rejlő lehetőségek kiaknázása: pl. kulturális program helyszín, funkciókeresés	Múlt értéke, a műemlék épület leromlott állapotban , funkció nélkül áll.
Civil szervezetekkel szorosabb együttműködés	Szétaprózódott lakosság
Közösségi erők jobb kihasználása, közösség építés	Különböző civil szervezetek versengése
Adópolitika felülvizsgálata	Túlterhelés a lakosság/gazdasági szereplők felé
Telek kialakítása	Elhúzódó folyamatok
Közterületi környezet minőségi javítása (burkolatok, településkapuk...) , zöldfelületi fejlesztések	Környezeti értékek megtartása elmarad.
Szélerómű	Természeti környezeti hatása
Vagyontárgyak értékesítése, bérbe adása	Önkormányzati vagyon csökken
Generációk közötti kapcsolódást erősítő programok.	Csak a szélsőséges bevonás (idős vagy gyerek korosztály)
Energihatékonyság,- tudatosság	Lemaradás kezelése
Munkahely teremtése (turizmusbővítés)	Elvándorlás erőssége nő, a túlzott munkahelyi ingázás miatt alvófaluvá válhat a település.
Gaja forrásra épülő turizmus	Gazdasági /turisztikai elmaradás a térségben
Kisvállalkozások támogatása (pl. infrastrukturális háttér, pályázati ismeretek, helyi termelői kör, magasabb hozzáadott	Túlzott munkahelyi ingázás

értékű termék termelés....), egyéni vállalkozások ösztönzése	
Külterületi utak fejlesztése	Forgalomnövekedés a természeti környezetben

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK

Mi lehet egy 755 éves településen a hosszú távú cél? Szerintünk az, hogy legalább ugyan ennyi évet még megérjen és a lakosainak egy élhető és minél szélesebb körű szolgáltatást biztosító településévé váljon.

Ehhez fontos eszköznek tartjuk, hogy megismerjük **múltunkat, erősítsük gyökereinket, ezáltal is erősítve a falunkban élők identitását.**

Nagyesztergár így válhat **egy élhető, családbarát településképpel rendelkező faluvá, amely ide vonzza az embereket és így a lakosságszám emelkedő tendenciát mutat majd.**

Meg kell becsülnünk a ránk hagyott értékeket és meg kell fogalmaznunk küldetésünket, hogy megfelelő irányba folytassuk fejlesztéseinket és elképzeléseinket.

Nagyesztergár Község Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az itt élő emberek jól érezzék magukat lakókörnyezetükben, otthonukban. Fontos szempont, hogy a fiatalok itt maradjanak, ne vándoroljanak más településre. Anyagi és egyéb lehetőségekhez mérten, mindent megtesz azért, hogy egy élhető, családbarát településsé váljon. 1993. évtől különváltunk Zirc városától, önálló településként sikerült megvalósítani minden infrastrukturális szolgáltatást, mely nagy előrelépést jelentett az itt élő embereknek. Víz, csatorna, telefon, gáz, kábeltelevízió kiépítése is ettől az időszaktól kezdődött. Mindez megkönnyítette az itt élő emberek életét.

Nagyesztergár település Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programmal rendelkezik és annak elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Nagyesztergár földrajzi elhelyezkedése a maga 420 méteres tengerszint feletti magasságával a Bakony második legmagasabban fekvő települése és erre építve, valamint a környezetében található számtalan turisztikai célpontnak köszönhetően olyan lehetőségekkel (Gaja forrás környékének rendbetétele, Veim –temető és környezete, erre épülő szolgáltatások...) rendelkezik, melyek hosszú távú kiaknázása fontos cél lehet.

Célok megvalósítása, rövid távú tervekre lebontva

A célokat megadta számunkra a SWOT elemzés, mely megmutatta hol vannak teendőink. Ehhez a határidőt saját magunk számára szabjuk meg, ehhez a feladatok sorrendjét kell prioritási sorrendbe állítani.

GAZDASÁGI PROGRAM

1. Fejlesztési elképzelések – határidőkkel

A./ Infrastruktúra fejlesztés

- Közvilágítás bővítése, korszerűsítése – folyamatos és a település egészét lefedő bővítés határideje 2029 /fontosságát adja, hogy az EON kivonul az üzemeltetésből/
- Csapadékvíz elvezető árkok rendbetétele, omlás veszély megszüntetése, árkok tisztítása, korszerűsítése – folyamatos, de legkésőbb 2028
- Gépjármű beszerzés a szociális-és gyermekétkeztetés biztosításához 2026.
- Utak, járdák felújítása - fontos cél a saját kezelésű utak, járdák felújítása folyamatosan 2029-ig bezárólag.
- Buszmegállók felújítása, karbantartása, bővítése (felső buszmegálló-beálló)- 2027.
- Sportöltöző felújítása- folyamatos, de 2029 végéig teljes körűen
- Játsszótér karbantartása folyamatos, bővítése és fitneszpark kialakítása: 2028.
- Építési telkek kialakítása 2028.
- Tűzoltószertár cél szerinti kialakítása 2029.
- Biztonságosabb közlekedés feltételeinek megteremtése (forgalomtechnikai felülvizsgálat). 2029.
- Ravatalozó, temető karbantartása- folyamatos.
- Iskola, óvoda épületeinek állagmegóvása, felújítása mini bölcsőde bővítés- folyamatos.
- Gaja forrás környezetének kialakítása – pályázati támogatásból 2029.
- Közterületek fejlesztése (településkapuk kialakítása, hirdetőablak felújítása, községháza parkoló bővítése, tükör kihelyezés) – 2029.

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét, ezért nagyon fontos területe a gazdasági élet fellendítésének.

B./ Környezetvédelem fokozása

- Parlagfűirtás fokozottan, általános gyommentesítés- folyamatos
- A település virágosítása, közterületek fásítása – folyamatos
- Szemétszedés, illegális szemétkukák felszámolása – folyamatos, illetve 2029-ig megvalósul
- Energiatudatosság fejlesztése, alternatív energia hasznosítása- folyamatos

- Kéktúra útvonal bejárhatóságának javítása – folyamatos

C./ Oktatás, művelődés-erősítése

- Óvoda, iskola szakmai színvonal erősödésének elősegítése – folyamatos
- Tehetséges tanulók támogatása (Bursa) - folyamatos
- Ünnepeink megtartása, színvonalának, az azon való résztvevők számának növelése, éves Eseménynaptár készítése- folyamatos
- Megyei Könyvtári ellátásban való részvétel megtartása, a könyvtári szolgáltatás színvonalának emelése – folyamatos
- Közösségi terek kihasználtságának növelése, közösségépítés erősítése- folyamatos
- Egész életen át tartó tanulás igényének kialakítása, és szükségletének kielégítése – folyamatos.

D./ Szociális és egészségügyi ellátás javítása

- Jelenlegi szociális és egészségügyi rendszer fenntartása (vállalkozási szerződés alapján), szakmai színvonalának emelése- folyamatos.
- Az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások biztosítása az egészség tudatosabb szemlétek kialakítása céljából- folyamatos.
- Vöröskereszttel való folyamatos együttműködés
- Szociálisan rászorult és egyéb okokból hátrányos személyek támogatása (idős, magányos, beteg emberek támogatása), ellátása igény szerint és folyamatosan.
- Kötelező és ajánlott szűrővizsgálatok népszerűsítése- folyamatos.

E./ Közbiztonság fokozása

- Szoros együttműködés fenntartása rendőrséggel, polgárőrséggel- folyamatos
- Közterületek, rendezvények rendjének megőrzése – folyamatos
- a településen megfelelő kamera rendszer kiépítése a közterületek megfigyelése és a hatékony hatósági eljárások segítése céljából – 2025-ig megvalósul

F./ Civil szervezetekkel való együttműködés erősítése

- Az együttműködésen alapuló jó kapcsolat megőrzése a civil szervezetekkel- folyamatos
- Közös rendezvények szervezése, az éves Eseménynaptár közös összeállítása- évente
- Lakosok aktív közreműködésének kérése rendezvények lebonyolításánál, önkéntesség fokozása a településen- folyamatos

G./ Informatikai fejlesztés

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a modern korszak követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti. Az informatika terén meg kell valósítani azt, hogy

- az Önkormányzat honlapjának elért színvonalát meg kell őrizni úgy, hogy az alkalmas legyen az Önkormányzattal és intézményeivel kapcsolatos fontosabb tájékoztatás biztosítására,
- az önkormányzati feladatellátásban közreműködő, az informatikai eszközök használatát is igénylő területeken a megfelelő színvonalú eszközök biztosítása.

2. Munkahelyteremtés elősegítése

- Új vállalkozások elindításának, letelepedésének elősegítésének lehetőségeit ki kell dolgozni – 2027. Az Önkormányzat feladatainak ellátásához és fejlesztési elképzeléseinek megvalósításához törekszik a helyi vállalkozók bevonására. Sajátos területe a mezőgazdálkodási vállalkozások lehetőségeinek javítása.
- A közszolgáltatások megtartása, illetve bővítése révén munkahelyet teremt, és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak foglalkoztatásával.
- Aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít.
- Munkaügyi központtal való együttműködés folytatása- folyamatos
- Munkaközvetítőkkal és munkahelyekkel való kapcsolattartás elmélyítése.

A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segítéyzések miatt.

3. Pénzügyi és adópolitika felülvizsgálata

- Költségek csökkentése- bevételek növelése- folyamatos - 2026-ra a csökkentés teljes körű.
- Adónemek felülvizsgálata- 2026-ban. A helyi adók esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, folyamatosan az Önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően. Se a lakosságot, se a gazdasági szereplőket ne terhelje túl.
- Folyamatos pályázati lehetőségek kiaknázása. Pályázatokhoz szükséges önerőalap biztosítása- folyamatos. Ehhez mind a hazai támogatások, mind az Európai Unió források széles körét ki kell használni (pl. Magyar Falu Program, Településfejlesztési Operatív Program, LEADER stb.).Fontos a civil szervezetekkel való együttműködés, mert általuk is nagyok sok támogatás igényelhető, melyek felhasználása a falu érdekében történik, és itt kerül felhasználásra (pl.: nemzetiségi, NEA, TAO stb.). Az idei évtől a Versenyképes Járások Program keretében szintén támogatáshoz lehet jutni.

4. Közszolgáltatás fejlesztése

- Ügyfélbarát önkormányzati szolgáltatói tevékenység fenntartása községünkben és ehhez megfelelő infrastruktúra kiépítése- folyamatos

- Elektronikus ügyintézés folyamatos megvalósítása, illetve képviselő-testületi ülésre előterjesztések elektronikus kiküldése – folyamatos
- Kormányzati intézkedésekhez, változásokhoz alkalmazkodó, hatékony szervezeti rendszer létrehozása

5. Egyéb elképzelések

- Az önkormányzat és a településen működő nemzetiségi önkormányzat együttműködési lehetőségeinek mélyítése
- A társulásban részt vevő önkormányzatokkal közös együttműködési lehetőségek feltárása
- Testvértelepülési kapcsolat erősítése és fenntartása.

NAGYESZTERGÁR - JÖVŐKÉP

Egy jó közösségen alapuló, élhető család- és lakos barát település, melyen a lakossági igényeket kiszolgáló szolgáltatások szélesköre megtalálható.

Ennek alapjait a múltunkban gyökerező értékeink adják, melyekre támaszkodhatva építhető fel a jövő.

Ennek alap dokumentuma a jelen „Stratégia” .

